

Inhoudsopgave L.O.K.- spel	Pagina
1. Inleiding	2
2. Voorbereiding	3
2.1 Benodigdheden	3
2.2 Voorbereiding	3
3. De cd-rom	4
4. De spelregels	5
4.1 Teams	5
4.2 Tijdsduur	5
4.3 Wie begint?	5
4.4 De categorieën	5
4.5 De symbolen	5
4.6 Start	6
4.7 Vraag goed	9
4.8 Vraag fout	9
4.9 Vervolg	9
4.10 Jokervragen	9
4.11 Einde	9
5. Uitbreidingsmogelijkheden	10
5.1 Groepsspelen	10
5.2 Filmpjes	11
5.3 Overig	13
 Bijlage 1: Kalender	 15
Bijlage 2: Spelbord	17
Bijlage 3: Uitleg gebruik cd-rom	18
Bijlage 4: Hand-out van de presentatie op de cd-rom	19
Bijlage 5: Adressenlijst 'Stel je voor...!'	23

1. Inleiding

Nederland is een land met verschillende groepen en culturen. Deze variatie kan als een verrijking voor ons leven worden gezien, maar vaker horen we negatieve geluiden. Groepen raken met elkaar in conflict en er ontstaat onrust. Deze houding hangt in grote mate samen met de vaak bestaande 'angst' voor het onbekende en vaak maakt onbekend onbemind.

Om jongeren met anderen en andere culturen bekend te maken, is het project 'Stel je voor ...!' opgericht. 'Stel je voor' kan op twee manieren opgevat worden:

- Stel je voor aan een ander en laat zien wie je bent;
- Stel je eens voor – leef je eens in – hoe een ander denkt, leeft, handelt en is.

'Stel je voor...!' bestaat uit verschillende deelprojecten, waarvan het L.O.K.-spel er een is.

Leer Ons Kennen: dat is de betekenis achter L.O.K. Door dit spel te spelen leren jongeren op een uitdagende manier meer over hun eigen cultuur en die van anderen.

Het is een bordspel waarbij je al spelend allerlei vragen en opdrachten tegenkomt. Soms moet je nadenken, soms moet je een mening vormen, een volgende keer moet je iets tekenen of uitbeelden. Samen kom je allerlei culturen tegen. Je komt in aanraking met dingen die nieuw voor je zijn en je ontdekt waarom dingen zijn zoals ze zijn.

Het spel is geschikt om te spelen met jongeren in de leeftijd van ongeveer 10 tot en met 16 jaar.

Wij wensen u en de jongeren een speelse en leerzame tijd toe.

Dit project is tot stand gekomen door een samenwerking tussen Jeugdwerkbureau STAP, Provinciaal Steunpunt Scouting Overijssel, Plattelands Jongeren Overijssel, JOP (Jeugdwerkorganisatie Protestantse Kerk), Artikel 1 Overijssel, Variya Maatschappelijke ontwikkeling en integratie, YMCA Jeugdwerk & Advies Bureau Noord-Oost en IMAO (Islamitisch Maatschappelijk Activeringswerk Overijssel). Het is mede mogelijk gemaakt door Provincie Overijssel, het VSB fonds en het Oranjefonds.

2. Voorbereiding

2.1 Benodigdheden

Voor het spelen van het spel heeft u het volgende nodig:

- de cd-rom
- een computer (met beamer) (niet bijgeleverd)
- het spelbord
- vragen- en opdrachtenkaartjes
- de spelregels voor de jongeren
- 1 dobbelsteen per spelbord
- 1 zandloper
- per team: 1 pion
papier en potlood/pen (niet bijgeleverd)

2.2 Voorbereiding

Voordat de jongeren met het spel aan de slag kunnen gaan, moet u de volgende voorbereidingsmaatregelen treffen:

- Lees deze handleiding goed door.
- Ken de spelregels.
- Zet de computer met de cd-rom (en beamer) klaar.
- Zorg dat de bovenstaande attributen paraat zijn.

3. De cd-rom

Bij deze handleiding vindt u een cd-rom. Op deze cd-rom is een PowerPoint presentatie te vinden. Deze presentatie helpt u het spel in te leiden.

Zorg er voor dat de jongeren zo zitten dat ze de beelden goed kunnen zien. In eerste instantie vertelt u zelf wat de jongeren deze bijeenkomst gaan doen. Daarna start u de PowerPoint presentatie.

Een volledige technische uitleg van het gebruik van deze presentatie vindt u in bijlage 3 van deze handleiding. In bijlage 4 is de presentatie afgedrukt.

Doel van de presentatie is dat de jongeren ontdekken waar het L.O.K.-spel over gaat. Thema's als discriminatie en vooroordelen komen aan bod. De presentatie geeft de aanleiding om het spel te gaan spelen. Het idee hierachter is dat als mensen meer over elkaar leren, vooroordelen bijgesteld zullen worden en meer begrip voor 'de ander' kan ontstaan. Respect en tolerantie kunnen op die manier worden vergroot.

Ook worden de spelregels van het L.O.K.-spel uitgelegd. Door dit gezamenlijk te bespreken, kunnen de jongeren vrij snel met het spel beginnen.

4. De spelregels

Hieronder staan puntsgewijs de spelregels van het L.O.K.-spel weergegeven. Zorg er als begeleider voor dat u zelf weet hoe het spel gespeeld moet worden. Daarnaast staan op de bijgeleverde cd-rom tevens de spelregels kort weergegeven. Voor de jongeren is een korte handleiding beschikbaar.

4.1 Teams

Aan het spel kunnen minimaal één en maximaal vier teams deelnemen. Een team bestaat uit minimaal twee- en maximaal vier spelers.

4.2 Tijdsduur

Het spelen van het spel neemt ongeveer anderhalf uur in beslag.

4.3 Wie begint?

Het team dat het hoogst aantal ogen met de dobbelsteen gooit, mag beginnen. Daarna is het team aan de linkerkant van het beginteam aan de beurt, enzovoorts.

4.4 De categorieën

De vragen op de kaartjes hebben betrekking op zeven categorieën, te weten:

- Eten & drinken
- Spel & sport
- Geloven
- Feesten & tradities
- Uiterlijk
- Man & vrouw
- Dagelijks leven

4.5 De symbolen

Tijdens het spel komen verschillende disciplines aan bod. Hieronder staat een overzicht.

 = Kennisvraag. De jongeren krijgen een vraag te horen en zij proberen het antwoord op deze vraag te vinden. Soms betreft het een meerkeuzevraag, op andere momenten is het een openvraag.

 = Omschrijven. Eén teamlid krijgt op het vraagkaartje een woord te lezen. Dit woord moet hij of zij aan zijn/haar teamleden duidelijk maken, zonder het woord zelf te gebruiken. In sommige gevallen staan er onder het te omschrijven woord – tussen haakjes – een aantal woorden dat ook niet gezegd mag worden. Het team krijgt per woord 1 minuut de tijd. De tijd kan met de zandloper worden bijgehouden.

- = Stelling. Het team krijgt een stelling voorgelegd, waarop zij moet reageren. Hierbij moeten meningen goed worden onderbouwd. Gebeurt dat niet, dan wordt de vraag fout gerekend. Voor elke stelling krijgt het team 1 minuut de tijd. De tijd kan met de zandloper worden bijgehouden.
- = Tekenen. Eén van de teamleden krijgt een woord te zien en moet dit tekenen. De andere teamleden moeten binnen 1 minuut raden wat er wordt getekend. De tijd kan met de zandloper worden bijgehouden.
- = Uitbeelden. Eén teamlid krijgt een woord op het kaartje te lezen en moet het woord uitbeelden. Hierbij mag het teamlid dat aan het uitbeelden is niet praten of geluiden maken. De overige teamleden moeten raden wat er wordt uitgebeeld. Het team heeft 1 minuut de tijd om het woord te raden. De tijd kan met de zandloper worden bijgehouden.

4.6 Start

Het team dat het hoogst aantal ogen heeft gegooid, gooit nogmaals met de dobbelsteen. Met de pion gaat het team het aantal gegooide ogen op het spelbord vooruit.

De illustratie in het vakje waar de pion op terecht komt, correspondeert met één van de zeven categorieën.

Eén van de spelers van het team aan de linkerkant van het team dat aan de beurt is, pakt een kaartje van de stapel met dezelfde kleur als het vakje op het spelbord. Hij of zij leest de vraag voor aan het spelende team.

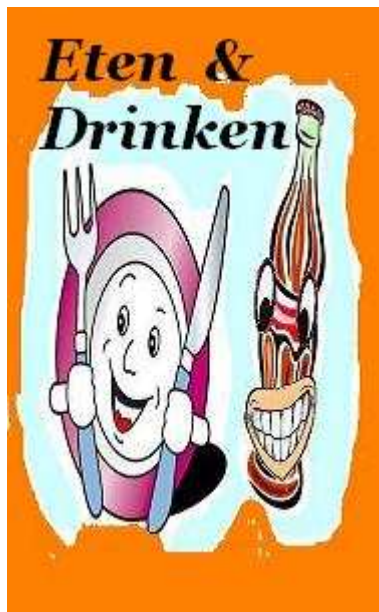
De volgende illustraties komen met de volgende categorieën overeen:

Dagelijks leven

Sport & spel

Eten & drinken

Man & vrouw

Geloven

Tradities & feesten

Uiterlijk

Joker

4.7 Vraag goed

Weet het team het antwoord, of lukt het de gevraagde opdracht te vervullen? Dan mag het team haar pion op het vakje laten staan.

4.8 Vraag fout

Weet het team het antwoord niet of klopt het niet wat de teamleden zeggen? Dan moet de pion twee plaatsen terug op het spelbord.

4.9 Vervolg

Na iedere vraag is een ander team aan de beurt. Iedere keer wordt er met de dobbelsteen gegooid en evenveel vakjes op het spelbord met de pion afgelegd.

4.10 Jokervragen

Op het spelbord wordt in een aantal vakjes Smiley plaatjes weergegeven. Deze plaatjes verwijzen naar de Jokervragen. Deze vragen geven het spel een extra dimensie. Eén speler van het spelende team moet, voordat de opdracht bekend wordt, aangeven dat hij/zij de opdracht uit zal voeren.

Als de speler doet wat er op het kaartje staat, mag met de pion van zijn/haar team het aangegeven aantal stappen vooruit worden gemaakt. Wordt de opdracht niet uitgevoerd, dat moet het team het aantal vermelde stappen op het bord terug doen.

4.11 Einde

Het team dat als eerste bij het eindvakje aankomt, heeft gewonnen. Het spel kan dan worden gestopt. Er kan ook voor gekozen worden om de overige teams verder te laten spelen, tot ook zij het eindpunt hebben bereikt.

5. Uitbreidingsmogelijkheden

Het L.O.K.-spel is een van de vier programma's van het project Stel je voor...!

U kunt ervoor kiezen om nog een ander programma van dit project uit te voeren:

- Met de camera op pad
- And now we present...
- THEater MAken

In de bijgevoegde flyer is te lezen wat de inhoud van deze interessante programma's is.

Tijdens het spelen van het L.O.K.-spel komen de spelers meer te weten over hun eigen cultuur en die van anderen.

In dit hoofdstuk staat een aantal suggesties dat u kan helpen bij het verdiepen van het onderwerp.

Voor zowel het LO.K.-spel als de uitbreidingsmogelijkheden geldt dat we een keuze hebben gemaakt voor een beperkt aantal thema's rondom (jeugd)culturen en diversiteit. Dit L.O.K.-spel en de uitbreidingsmogelijkheden zijn te gebruiken als wegwijzer. Wie niet op weg gaat, doet zichzelf tekort.

5.1 Groepsspelen

Het eiland van Monoculture

Oefening waarin drie culturen elkaar ontmoeten en moeten samenwerken.

Leeftijd: middelbare school; ook geschikt voor begeleiders.

Programma van ongeveer 2 uur.

Geelland-Blauwland

Door een rollenspel komen jongeren vanuit verschillende culturen met elkaar in contact. Vaak kunnen de autochtone Nederlanders zich niet voorstellen hoe het is om als allochtone Nederlander in dit land te leven. Het rollenspel geeft een indruk hoe dat is.

Leeftijd: middelbare school; ook geschikt voor begeleiders.

Programma van één dagdeel (ca. 2 ½ uur)

Kwartetspel Kijk, jij bent al even anders als ik!- Een levensbeschouwelijk kaartspel

Het kwartetspel is te spelen door jongeren vanaf middelbare school leeftijd. Het is voor zowel jongeren als voor begeleiders een geschikte manier om meer te weten te komen over en actief bezig te zijn met culturele items. Kwartetten is niet moeilijk. Het is een kwestie van viertallen kaarten verzamelen over een

onderwerp. "Mag ik van jou Jodendom, de Bar Mitzwa. Ja? Kwartet!"

Het spel kan gebruikt worden als ondersteuning en verrijking van een programma wat gaat over levensbeschouwing, religie, cultuur, (internationale) verschillen in godsdienst/activiteiten die daaruit voortkomen of die van daaruit "gevierd" en gespeeld worden.

Bij het kwartet spel hoort een boekje waarin achtergrondinformatie gegeven wordt over de onderwerpen in het kwartet spel.

Dit kwartet spel is een initiatief (2007) van "Stichting Geloofsovertuiging en Levensbeschouwing SGL (www.glitz.nl i.s.m. Aveant (thuis)zorgorganisatie in Utrecht)".

5.2 Filmpjes

Via de website www.schooltv.nl/beeldbank kunt u verschillende filmpjes vinden die u bij de uitbreiding van het L.O.K.-spel kunt gebruiken. Verschillende vakgebieden voor jongeren in de basisschoolleeftijd of de leeftijd voor het voortgezet onderwijs komen aan bod. Hieronder geven wij u al vast enkele algemene clips die u zou kunnen gebruiken.

Voor de jongere categorie:

- http://www.schooltv.nl/beeldbank/clip/20060718_burgerschap04
De tekst uit dit filmpje – met als titel 'Als je elkaars cultuur leert kennen, begrijp je elkaar beter' – is als volgt:
*Met het project blikopener, maak je kennis met andere culturen, waardoor je elkaar beter gaat begrijpen.
In het toneelstukje moeten deze kinderen zich verplaatsen in de situatie van een ander. Dat is dus een kwestie van inleven: Wie is die ander? Vind ik die ander aardig of juist niet? Zou ik die ander willen zijn? Door te kijken naar de ander, krijg je een écht beeld van hem of haar.
Door het maken van een schilderij breng je de andere school in beeld. Wat teken je dan precies? Je kijkt door je eigen - gekleurde bril. Hoe zie jij de ander en spelen vooroordelen daarbij een rol? Al pratend met elkaar wisselen kinderen dat uit. Ze vertellen over het beeld dat ze eerst van de ander hadden en hoe dat veranderd is. Zodat je een eerlijk beeld van de ander krijgt.*

Voor de jongere en oudere categorie:

- http://www.schooltv.nl/beeldbank/clip/20050816_discriminatie
De tekst uit dit filmpje – met als titel 'Wat is discriminatie?' – is als volgt:

Discriminatie betekent verschil maken tussen mensen. Dus man of vrouw, blank of getint enzovoort.

Tegenwoordig zeggen we 'discriminatie' als het verschil tussen mensen wordt gebruikt om iemand achter te stellen. Op onterechte gronden dus? Een vrachtwagenchauffeur moet een rijbewijs hebben. Iemand zonder rijbewijs mag niet achter het stuur. Bij een sollicitatie wordt hij of zij dan ook afgewezen.

Indien een vrouw solliciteert die wel een rijbewijs heeft en de baan niet krijgt omdat ze vrouw is, dan is dat discriminatie. En dat mag niet.

Er zijn verschillende vormen van discriminatie. Discriminatie op grond van geslacht, man of vrouw heet seksisme. Discriminatie op grond van huidskleur en ras heet racisme. Discriminatie is in Nederland verboden.

Voor de oudere categorie:

- http://www.schooltv.nl/beeldbank/clip/20050816_lonsdaleverbod
De tekst uit dit filmpje – met als titel 'Lonsdale-verbod op school' – is als volgt:

Op het Dockinga College in Dokkum hadden ze genoeg van scholieren die door middel van hun kleding uiting gaven aan hun racistische denkbeelden. De school verbood scholieren om nog langer naar school te komen in kleding van het Engelse merk Lonsdale. Maar haalt het wat uit en zit Racisme niet in iets anders dan in de kleren die je draagt?

"Droeg jij Lonsdale kleren op school voordat het niet meer mocht?" Ja." "En droeg jij ze omdat je ze mooi vond of droeg jij ze omdat je een bepaalde mening mee wilde uitdragen?" "Ja, allebei wel, want ik had er ook nog wat ideeën achter, maar dan tegen buitenlanders."

"Okay, en wat heb jij tegen buitenlanders?" "Nou ja, nou ja, nou, bijna alles. "En wat is 'alles'?" "Nou, ik mag ze niet en ik heb., ik heb altijd ruzie gehad in school, ik heb wel vaker ruzie met ze gehad en hier bij het AZC schelden ze je altijd uit."

"Het is ingesteld nadat er, toch escalaties waren geweest die een racistisch of discriminerend karakter hadden. Hoe pakken we dat aan en welke invloed heeft kleding daarbij? En dat is niet alleen Lonsdale, maar ook andere kledingsuitingen als witte veters in kistjes, rode veters in kistjes, bomberjacks op een andere manier gedragen dan dat je dat verwacht. Items zoals rood/wit/blauwe vlaggetjes, lettercombinaties, cijfercombinaties; het zijn allemaal uitingen waarvan wij denken, dat we die niet toe kunnen staan op school, omdat het een onveilige sfeer schept voor medeleerlingen, voor docenten en dat willen we niet."

"Op deze school mag je geen Lonsdale-kleding aan, wat vind jij daarvan?" "Ik vind het op zich wel goed, omdat er hier in de buurt al heel veel met Lonsdale wordt gedaan, dat het racistisch is, dus ik denk toch wel, dat het hier op de school dan minder geuit wordt." Het merk Lonsdale is afkomstig uit de bokswereld. Lonsdale zelf is helemaal niet blij met het feit dat sommige mensen hun kleren gebruiken om racisme te promoten. Met de slogan 'Lonsdale loves all colours' proberen ze mensen ervan te overtuigen dat Lonsdale niets met racisme te maken heeft.

5.3 Overig

Vooroordelenkoffer

Door middel van het spel komen jongeren vanaf 11 jaar in aanraking met het thema Vooroordelen.

Voor meer informatie: zie www.vredeseducatie.nl

Tolerantietest

Door middel van deze test wordt de discussie tussen fatsoen en normen en waarden op scherp gezet.

Voor meer informatie: zie www.stap-ov.nl of www.vredeseducatie.nl

Kofferspel Full Colour

Jongeren van de basisschoolleeftijd maken, al spelend, een reis om de wereld en ontmoeten kinderen uit andere landen die hun eigen spel spelen en hun eigen voedsel eten.

Voor meer informatie: zie www.scoutingoverijssel.nl

Koken kent geen Grenzen

In deze reader van de Scouting staan interculturele recepten die samen met jongeren bereid kunnen worden.

Voor meer informatie: www.scoutingoverijssel.nl

Spelmap Sta even Stil

Deze spelmap werkt ondersteunend bij het organiseren van levensbeschouwelijke momenten in een groep.

Voor meer informatie: www.scoutingoverijssel.nl. Te bestellen bij de scoutshop: bv. www.scoutshopzwolle.nl (art. nr. 90900)

Quickscan Cross Culturele Competenties

Door middel van het invullen van een korte scan krijg je een beeld hoe multicultureel jij nu eigenlijk bent.

Voor meer informatie: www.scoutingoverijssel.nl

Intercultureel spelen in je groep

Ideeën en tips over internationaal en intercultureel spelen voor kinderen.

Voor meer informatie: www.scoutingoverijssel.nl

Fort van de Democratie

In september 2008 wordt het Fort van de Democratie in Utrecht geopend. In een oude flankkazemat en een voormalige atoomschuilkelder op Fort Lunet I in Utrecht zijn, speciaal voor jongeren in het voortgezet onderwijs, middelbaar en hoger onderwijs interactieve belevenisruimten ontwikkeld over democratisch burgerschap.

De jongeren onderzoeken in tweetallen hun eigen democratische mentaliteit en krijgen aan het eind persoonlijk feedback op hun keuzes en stellingnamen. Al werkend oefenen de deelnemers democratische vaardigheden aan de hand van thema's als vrijheid van meningsuiting, diversiteit, grondrechten, vooroordelen, identiteit en samenleven.

De inhoud is afgestemd op de uitgangspunten voor actief burgerschap en sociale cohesie.

Voor meer informatie: tel. 030-2723500 of email vrede@xs4all.nl

Websites

Een selectie van websites waarop meer informatie over een aantal onderwerpen uit het L.O.K.-spel is te vinden.

www.geledraak.nl	Chinees Nieuwjaar
www.paasvuur.nl	Paasvuren
www.herdenkenenvieren.nl	4 en 5 mei
www.pinksterfeest.nl	Pinksteren (Christendom)
www.divali.nl	Divali (Hindoeïsme)
www.ramadan.nl	Ramadan (Islam)
www.iday.nl/offerfeest	Offerfeest (Islam)
www.wereldsint.nl	Sinterklaas (Christendom)
www.kerkinisrael.nl	Chanoeka (Jodendom)
www.vredeslicht.nl	Vredeslichtactiviteiten (Scouting)